

Грина Гуменюк
Прикарпатський національний університет
ім. В. Стефаника
м. Івано-Франківськ (Україна)

Методичний супровід як визначальний чинник реалізації експериментальної моделі навчання

***Анотація.** У статті проаналізовано поняття, структуру та функційне призначення методичного супроводу до експериментальної моделі навчання курсу «Українська мова за професійним спрямуванням» майбутніх фахівців педагогічної галузі. Реалізація моделі здійснена на базі педагогічного факультету Прикарпатського національного університету ім. В. Стефаника.*

***Ключові слова:** науково-методичне забезпечення, навчально-методичне забезпечення, компетентність.*

***Abstract:** The article analyses the concept, structure and functional purpose of the methodical support for the experimental model of teaching the Ukrainian Language for Professional Purposes course to future specialists in the pedagogical sphere. Implementation of the model is conducted on the basis of the pedagogical faculty of Vasyl Stefanyk Precarpathian National University.*

***Key words:** scientific and methodical support, educational and methodical support, competence.*

Дієвість і результативність експериментальної моделі навчання будь-якого курсу залежить від створення та дотримання визначених педагогічних умов її впровадження, серед яких визначальне місце належить методичному супроводу. На основі вивчення освітньо-нормативних актів і відповідних положень ЗВО [3; 4], а також сучасних досліджень науково-методичного забезпечення освітнього процесу [1; 2], вважаємо доцільним здійснити розподіл методичного супроводу до експериментального навчання дисципліни «Українська мова за професійним спрямуванням» за такими групами:

1) освітньо-нормативні документи (Закони України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про повну загальну середню освіту», «Про забезпечення функціонування української мови як державної», «Про дошкільну освіту», Національний класифікатор України «Класифікатор професій ДК 003:2010», Національна рамка кваліфікацій, Концепція розвитку педагогічної освіти, Державний стандарт початкової освіти, Базовий компонент дошкільної освіти, Професійний стандарт за професією «Вчитель початкових класів», Стандарт вищої освіти першого (бакалаврського) рівня спеціальності 013 Початкова освіта, Стандарт вищої освіти України першого (бакалаврського) рівня спеціальності 012 Дошкільна освіта);

2) проєктивні науково-методичні документи (професіограма вчителя початкових класів, професіограма вихователя ЗДО, освітньо-професійні програми «Початкова освіта» першого (бакалаврського) рівня за спеціальністю 013 Початкова освіта та 012 Дошкільна освіта галузі знань 01 Освіта / Педагогіка; Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в ЗВО;

3) планові науково-методичні документи: навчальний план, робочий навчальний план, тематичні плани;

4) навчально-методичне забезпечення дисципліни: навчально-методичний комплекс (програма, робочі програми навчальної дисципліни «Українська мова за професійним спрямуванням» спеціальності 013 Початкова освіта й 012 Дошкільна освіта галузі знань 01 Освіта / Педагогіка, силабуси, посібники, хрестоматії, курс лекцій, опорний конспект лекцій, методичні матеріали до практичних занять, критерії оцінювання успішності навчання, екзаменаційна документація та ін.), засоби діагностики рівня якості навчання (тестування, контрольні запитання, контрольні завдання, комплексні контрольні роботи, пакети екзаменаційних і залікових матеріалів), завдання для самостійної роботи студента, методичні вказівки до виконання самостійної роботи, тестові завдання, тематика курсових і дипломних робіт, засоби візуалізації (зразки документації, мультимедійні презентації тощо), каталоги інформаційних джерел, матеріали організації позааудиторної роботи та ін.;

5) авторське науково-методичне забезпечення курсу: наукові розробки викладача, методики, технології, застосування їх у реальному освітньому процесі, організація і презентація дослідницької діяльності студентів.

Отже, вважаємо, що методичний супровід до реалізації експериментальної моделі навчання української мови за професійним спрямуванням – це сукупність документів нормативного, організаційно-методичного, науково-навчального спрямування, що регламентують вимоги, норми, структуру, зміст, процесуальні, результативні та інші компоненти освітнього процесу й використовуються для досягнення мети навчального курсу.

Процес реалізації експериментальної моделі навчання передбачав використання наявних в Україні науково-методичних розробок, зокрема підручників «Основи комунікативної лінгвістики» Ф. Бацевича та «Українська мова за професійним спрямуванням» С. Шевчук, І. Клименко, посібника «Професійно-педагогічна комунікація» Н. Волкової, а також авторських матеріалів, розроблених з урахуванням концептуальних засад формування методики навчання курсу, компетентнісної парадигми та сучасних лінгвістичних тенденцій. До базової рекомендованої літератури, на нашу думку, необхідним є внесення джерела «Державна уніфікована система документації... ДСТУ 4163-2020», яке виступає основним засобом формування документознавчої компетентності студентів, а також нової редакції «Українського правопису», що становить підґрунтя лінгвістичної компетентності майбутніх фахівців педагогічної галузі.

Особливостями робочих навчальних програм, на нашу думку, є застосування компетентнісного підходу до створення цього виду навчально-методичного забезпечення, що відображено у формулюваннях мети й завдань, візуалізації компетентнісної парадигми курсу, а також узгодженні результатів навчання дисципліни з результатами навчання в освітній програмі. Саме ці компоненти дають можливість профілізації курсу в межах спеціальностей, що відображається у теоретичному й практичному наповненні змісту дисципліни.

Метою авторських посібників, підготовлених у контексті дослідження, була не тільки презентація і систематизація матеріалу з навчального курсу, але й розкриття суттєвого впливу комунікативної діяльності на всі сфери суспільного буття, формування у майбутніх педагогів мотивації до вдосконалення власної комунікативної компетентності, розвиток у зв'язку з цим критичного мислення, ініціативної творчості, здатності до позитивного комунікативного впливу на оточення.

Таким чином, методичний супровід до реалізації експериментальної моделі навчання української мови за професійним спрямуванням представлений наявними науково-методичними напрацюваннями українських науковців та авторськими розробками, створеними з метою забезпечення методичного підґрунтя формування визначених компетентностей майбутніх фахівців педагогічної галузі.

Список використаних джерел

1. Жорнова О., Жорнова О. Науково-методичне забезпечення навчального процесу у вищій школі: усталені нормативи та сучасні вимоги. *Вісник книжкової палати*. 2012. № 2. С. 29-32.

2. Топчій О. В. Науково-методичне забезпечення освітнього процесу у вищому юридичному навчальному закладі. *Військова освіта*. 2017. № 1. С. 173-182.

3. Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в ДВНЗ «Прикарпатський національний університет ім. В. Стефаника». Івано-Франківськ, 2020. 43 с. URL: https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2021/01/Polozennia-pro-OOP-25_12_2020-1.pdf (дата звернення: 20.10.2021).

4. Щодо рекомендацій з навчально-методичного забезпечення. Лист Міністерства освіти і науки України від 09.07.2018 № 1/9-434. URL: <https://mon.gov.ua/ua/npa/list-mon-19-434-vid-09072018-roku-shodo-rekomendacij-z-navchalno-metodichnogo-zabezpechennya> (дата звернення: 25.10.2021).